

Månedssrapport for september 2022

Markedskommentar

- De økonomiske indikatorene fortsetter å svekke seg slik sentralbankene ønsker
- Svakere norsk krone
- Høyere renter både i Norge og internasjonalt
- Fall i aksjemarkedene

Økonomisk tilstand

De økonomiske indikatorene peker fortsatt nedover, men dette er ønsket fra sentralbankene for å få ned aktiviteten og inflasjonen. Sentralbankene står nå ovenfor valget mellom å få ned inflasjonen og økt arbeidsledighet, og vektlegger i øyeblikket å få ned inflasjonen. Markedene vurderer fortløpende hvor høyt de tror styringsrentene blir satt. Det kan virke som sentralbankene har mindre tro på at en myk landing er mulig å oppnå.

I Storbritannia ble det store bevegelser i finansmarkedene når den nye finansministeren gikk inn med et forslag om store skatteutt uten å dekke dette inn andre steder i budsjettet. Den ekspansive finanspolitikken motvirker Bank of England (BOE) sitt forsøk på å stagge den allerede skyhøye inflasjonen. De kraftige bevegelsene i rentene og valutaen smittet over på de andre markedene.

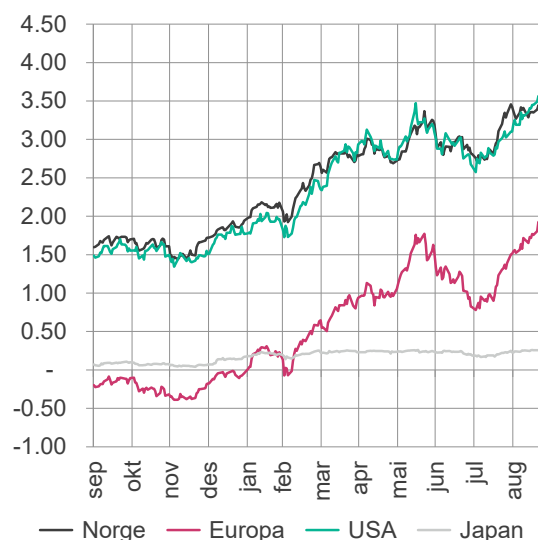
USA

Den 21. september økte som ventet FED (den amerikanske sentralbanken) styringsrenten med 0,75 prosentpoeng til intervallet 3,0-3,25 prosent, og er nå kommet i det sentralbanken omtaler som innstrammende nivå. «The Dot chart», som viser

rentebanen, ble nok en gang løftet og signaliserer nå en rente på 4,25-4,50 prosent ved utgangen av året. Rentebanen viser nå at styringsrenten vil være 4,6 prosent ved utgangen av 2023, før den gradvis faller de påfølgende årene. I beskrivelsen av økonomien var det ikke så mye nytt, men indikatorene viser moderat vekst i forbruk og produksjon. Å få ned inflasjonen vil medføre en periode med «noe smerte», som lavere vekst og svakere arbeidsmarked. På pressekonferansen sa sentralbanksjef Powell at han ville fortsette å øke renten til jobben var gjort.

Arbeidsmarkedet er fortsatt stramt. Gjennom sommeren steg antallet som søker arbeidsledighetspenger noe, men har falt marginalt utover høsten. Antallet personer som søker arbeidsledighetspenger er nå 193.000. Antallet som søker arbeidspenger for påfølgende uker, er på 1,35 millioner mennesker.

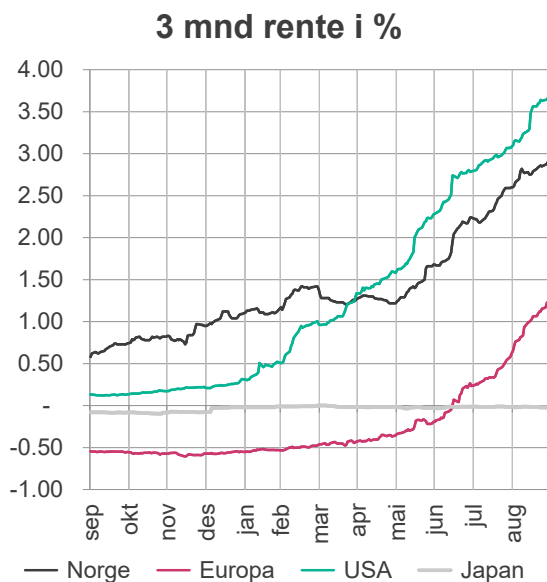
10 års rente i %

I august falt inflasjonen til 8,2 prosent på årsbasis. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne holder seg høy og er nå på 4,9 prosent, godt over FEDs mål på to prosent.

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har nå passert toppen og økte med 16,1 prosent det siste året. Dette er ned fra 21,3 prosent i april. Det er tegn til at ny-boligsalget avtar samtidig som nye byggesøknader også modererer seg. Det ser ut som høyere renter begynner å slå inn i boligmarkedet.

Etter at sentralbanksjef Powell sa at de vil fortsette å øke renten til jobben er gjort venter markedet en økning på 0,75 prosentpoeng på rentemøtet i november og ytterligere økning på møtet i desember.

Europa

Den 8. september økte som ventet ECB (den europeiske sentralbanken) alle de sentrale rentene med 0,75 basispunkter; reporenten til 1,25 prosent og innskuddsrenten til 0,75 prosent. Sentral-

banken fremskynder renteøkningene for å få rentenivået mer i samsvar med det høye inflasjonspresset, og signaliserer samtidig videre renteøkning på de neste møtene. Anslagene for inflasjon er justert vesentlig opp for de neste årene til henholdsvis 8,1 prosent i 2022 og 5,5 prosent i 2023. samtidig er BNP veksten nedjustert til 2,8 prosent for 2022 og 2,3 prosent i 2023.

Arbeidsledigheten for eurolandene var uendret på 6,6 prosent i august, men det er fortsatt store forskjeller internt i EU. Ledigheten ligger på 3,0 prosent i Tyskland og 7,3 prosent i Frankrike, mens land syd i eurosonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 12,4 og 7,8 prosent.

Prisveksten fortsetter å øke og ligger på en rekordhøy årsvekst på 10,0 prosent i september. Inflasjonen ligger nå godt over inflasjonsmålet til ECB, som er 2 prosent. Kjerneinflasjonen økte til 4,8 prosent, men ECB vektlegger samlet prisvekst. Dette var nok en måned med høyere inflasjon enn forventet.

ECB har signalisert videre renteøkning på de neste møtene, men ikke hvor store økningene blir. Med den høye inflasjonen tror vi det samme som markedet, at renten blir satt opp med nye 0,75 prosentpoeng på møtet i oktober.

Norge

Den 22. september økte som ventet Norges Bank renten med 0,50 prosentpoeng til 2,25 prosent. Slik sentralbanken vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig settes videre opp i november. Prisveksten har steget raskt de siste månedene og har vært betydelig høyere enn ventet. Arbeidsmarkedet er stramt, men det er nå tydelige tegn til at

økonomien kjøler ned. Mindre press i økonomien vil etter hvert bidra til at prisveksten avtar. Prisveksten er klart over målet på 2 prosent, og det er utsikter til at den holder seg høy lenger enn tidligere anslått. Renten økes for å dempe prisveksten sier sentralbanksjef Ida Wolden Bache. Sentralbanken overrasket markedet med kun å løfte rentebanen marginalt til en topp på 3,11 prosent i tredje kvartal, for deretter å flate ut.

I september svekket kronen seg fra 9,97 til 10,65 mot euro, og svekket seg fra 118,48 til 125,10 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 4.300 millioner kroner på vegne av staten hver dag i september. Det har aldri vært solgt mer kroner enn dette før. Det er de store inntektene som følge av høye gass- og oljepriser som er bakgrunnen for dette.

Ved utgangen av august var arbeidsledigheten målt av NAV på 1,6 prosent. Legger vi sammen tallene for de arbeidsledige og de på ulike statlige tiltak utgjør summen 76.900 personer, uendret fra 76.900 i august. Dette tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB falt til 3,1 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen falt i august til 6,5 prosent på årsbasis, fra 6,8 prosent i juli. Kjerneinflasjonen økte til 4,7 prosent, langt over Norges Banks anslag på 4,2 prosent.

Kredittveksten var uendret på 5,2 prosent i august. Husholdningenes kredittvekst falt videre til 4,3 prosent, og bedriftenes kredittvekst økte til 7,6 prosent. Med høyere rente er det ventet at husholdningens kredittvekst vil falle fremover.

Utviklingen i boligmarkedet blir også spennende å følge fremover. Veksten i detaljhandelen økte med 0,7 prosent i august, etter et fall på 2,1 prosent i juli. Selv om detaljhandelen økte sist måned er trenden fortsatt nedadgående. Vi tror de økte kostnadene for husholdningene vil bremse detaljhandelen i tiden som kommer.

Den nye rentebanen til Norges Bank signaliserer en renteøkning på 0,25 prosentpoeng i november og en ny økning på det samme i desember. Markedet forventer en økning på 0,25-prosentpoeng i november, men er mer usikre på hvor høyt sentralbanken kommer. Det forventes en topp i området 2,75-3,25 prosent.

Rentemarkedene

Internasjonalt og Norge

I september har rentene beveget seg mye mer opp og ned enn vanlig som følge av både meldinger fra BOE og generell usikkerhet i markedet. Men samlet sett har korte og lange renter steget noe både internasjonalt og i Norge. Men i Norges har rentene på statspapirene falt etter en svak periode, hvor markedet ventet på den nye 20-åringen i norsk stat. Kredittspredene i Norge har også steget noe i perioden.

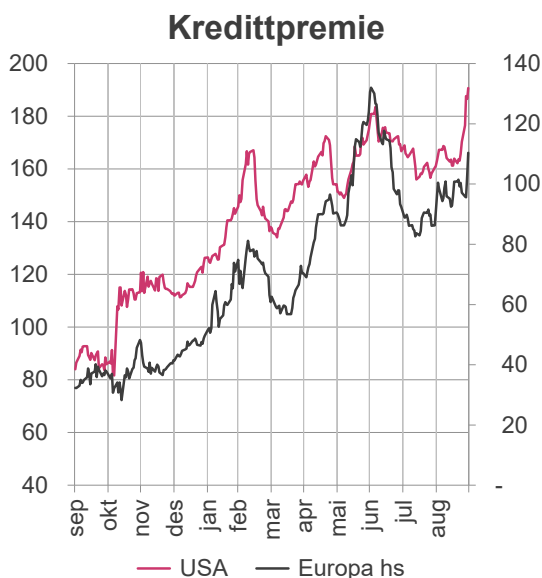
I september måned har de korte fondene levert lav avkastning som følge av renteøkning fra Norges Bank. De lengre fondene hadde en positiv avkastning, spesielt våre statsfond, som følge av fallende rente i dette segmentet. De fleste av fondene har gjort det noe svakere enn sine respektive indekser, som følge av økning i kredittspredene.

Kreditt

Kredittpåslaget mellom Barclays Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble 0,19

prosentpoeng høyere gjennom måneden og endte på 1,79 prosent. Statsrentene i alle de viktigste markedene gikk også opp gjennom måneden. Dette førte til en valutasikret månedsavkastning på om lag -5,01 prosent.

Kredittpåslaget for indeksen var relativt stabil de første tre ukene, før så å si hele økningen for måneden kom i den siste uken. Økningen i kredittpåslag skjedde i alle de store valutaene, men den største økningen var for obligasjoner denominert i britiske pund. Det var også historisk høy volatilitet i britiske statspapirer i denne perioden.

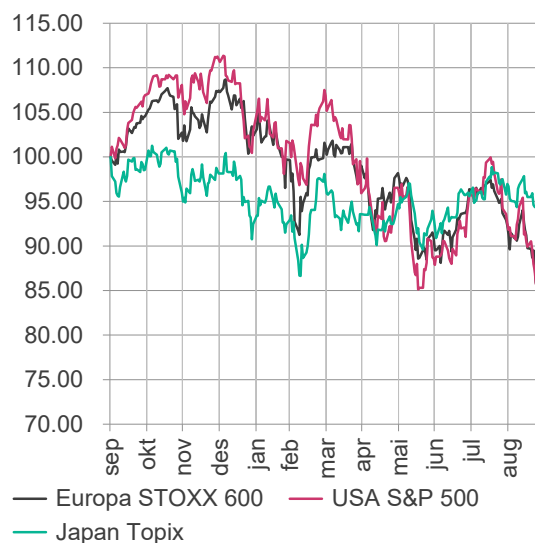
For september ble markedet for nyutstedelser litt svakere enn det har pleid å være på denne tiden av året, sannsynligvis preget av uroen på slutten av måneden. Totalt kom det 183 nye obligasjoner til markedet med en verdi på USD 125 milliarder, noe som bidro til at det globale kredittobligasjonsmarkedet økte med 1,24 prosent. En stor usteder denne måneden var Walmart Inc. som utstedte obligasjoner for USD 5 mrd.

Aksjemarkedene

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) falt med 8,3 prosent i september. Hittil i år er MSCI World ned 21,9 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 falt med 9,3 prosent i september, og den teknologitunge Nasdaq-indeksen var ned 10,5 prosent. Europa (STOXX 600) falt med 9,3 prosent, mens Kina (Shanghai composite) falt 5,6 prosent. På bransjenivå var informasjonsteknologi og kommunikasjonstjenester svakest med fall på henholdsvis 12,0 og 11,9 prosent. Helse var sterkest med et fall på bare 4,1 prosent.

Europa, USA og Japan

September var en måned med renteøkninger fra både FED og ECB. Renten på amerikanske tiårige statsobligasjoner steg fra 3,19 til 3,83 prosent i løpet av måneden. Dette er negativt for aksjemarkedet. Det ser heller ikke bra ut i realøkonomien. Europa er etter all sannsynlighet på vei mot en resesjon i vinter drevet av høyere renter og energimangel. I USA er situasjonen bedre, men det virker trolig at de raske renteøkningene fra FED vil føre til en resesjon også i USA i løpet av 2023. Kina er heller ikke den vanlige vekstmo-

toen. Pandemien bekjempes fortsatt med omfattende nedstengninger, og det er krise i det viktige eiendomsmarkedet. Utsiktene for vekst i Kina er derfor svake selv om det er mulig man unngår en resesjon. Krigen i Ukraina fortsetter uten tegn til en fredelig løsning. Konfliktnivået mellom USA og Kina over Taiwan er økende. Summen av alt dette er negativt for aksjemarked, men aksjemarkedene har korrigert ned over 20 prosent hittil i år. Mye av det negative er dermed allerede priset inn, og det er betydelig oppside om stemningen skulle bli bedre. Det er som vanlig vanskelig å spå når vendepunktet kommer, men i løpet av 2023 kan finansmarkedene begynne å fokusere på at 2024 sannsynligvis blir et år med bedre vekst.

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde negativ avkastning på 0,6 prosent i september. Det valutasikrede fondet falt 9,3 prosent, der forskjellen skyldes en kronesvekkelse på nær 10 prosent. Avkastningen var 0,2 prosent bak referanseindeksen MSCI World. Målt i norske kroner bidro amerikanske teknologiaksjer mest negativt til indeksavkastningen, mens på sektornivå hadde eiendom lavest avkastning. Sammenlignet med indeksen tapte fondet på sammensetningen av forskyningsselskaper, som også var blant de svakeste sektorene denne måneden. Hittil i år er fondets avkastning på -9,3 prosent, noe som er 1,4 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar falt 4,2 prosent i september. Dette var 0,9 prosent svakere enn referanseindeksen. Fondet består av én tredel industriselskaper, og disse trakk fondet ned om lag 1,5 prosent for måneden. Sammenlignet med indeksen tapte fondet på sammensetningen av forskyningsselskaper. Undervekt i energisektoren bidro til gevinster i fon-

det. Hittil i år er fondets avkastning -23,0 prosent, noe som er 2,1 prosent svakere enn indeksen.

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar falt 3,5 prosent i september. Avkastningen var 0,5 prosent svakere enn indeksen. Om lag to tredeler av nedgangen i fondet tilegnes fall i teknologiaksjer samt kinesiske elbil-produsenter. Hittil i år er fondets avkastning -8,5 prosent, noe som er 1,5 prosent bedre enn indeksen.

Norge

Oppgangen i juli på verdens aksjemarkeder som snudde ned med mellom 3 og 6 prosent i august, fortsatte nedover med nye 5-10 prosent i september. Ved utgangen av måneden lå amerikanske S&P 500 25 prosent under nivået ved årsskiftet og europeiske STOXX 600 lå 21 prosent lavere. Årsakene til dette er velkjente: Høy inflasjon som gjennom aktive sentralbanker har drevet rentene oppover og verdsettelsemultipler nedover. Videre har både marginer og vekstforventninger blitt nedjustert og så har den tragiske krigen i Ukraina truffet markedet. Det siste har som kjent ført til høye energipriser, noe som har plassert Oslo Børs på vinnerlisten blant verdens børser tidligere i år. I september snudde dette. Både olje- og gassprisen korrigerer kraftig ned og vår fondsindeks falt med 12,6 prosent. Markedet har i økende grad tatt inn over seg et resesjonsscenario, hvor svakere etterspørsel fører til fallende priser. I skrivende stund debatterer man om ikke bortfall av russisk olje og en avslutning av salg fra strategiske oljelagere i USA kan føre til ny oppgang i oljeprisen frem mot jul. Dette vil åpenbart være viktig for retningen på vår oljeavhengige børs.

Ved utgangen av måneden fikk vi en sjokkmelding fra regjeringshold i form av in-

nføring av grunnrenteskatt i sjømatsektoren og en vesentlig økning av beskatningen av kraftsektoren. Dette førte til fall på 20-30 prosent i enkeltaksjer. Fallene er på linje med forventet årlig fall i inntjeningen i disse selskapene som følge av høyere skattetrykk.

KLP AksjeNorge falt mindre enn fondsindeksen i september, minus 11,9 prosent mot indekssens nedgang på 12,6 prosent. For året ligger fondet vårt på -10,1 prosent, som kan sammenlignes med fondsindeksen på -15,1 prosent. Vi tjente relativt sett på vår kontantbeholdning og vår forsiktige holdning til markedsretningen. Det største relative bidraget i september fikk vi fra vår undervekt i lakseselskapet Salmar. Men totalt sett tapte vi noe på vår overvekt i sektoren da skattenyheten kom. På de neste plassene på bidragslisten finner vi to tankaksjer, Frontline og Okeanis og bilfraktselskapet Høegh Autoliners. På den andre enden av skalaen finner vi i tillegg til et par sjømatovervekter, vann- og vindkraftprodusenten Cloudberry Clean Energy som også falt kraftig på de foreslåtte skatteendringene.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	15.4	14.3	2.47	15.9 %	2.4 %
S&P 500 Index	17.6	16.0	3.61	19.6 %	1.8 %
MSCI Europa	13.7	10.6	1.63	13.7 %	4.0 %
DAX Index (Frankfurt)	11.7	9.8	1.32	12.3 %	4.1 %
FTSE 100Index(London)	13.2	8.3	1.54	14.2 %	4.5 %
CAC 40 Index (Paris)	12.0	9.0	1.45	15.2 %	3.9 %
MSCI Japan	14.2	11.7	1.19	8.5 %	2.8 %
MSCI AC Asia Pacific	11.1	11.9	1.23	10.9 %	3.2 %
Oslo Børs Hovedindeks	12.3	7.5	1.48	15.1 %	6.2 %
Oslo Børs Fondindeks	14.2	8.6	1.34	12.2 %	6.3 %
VINX 30 Index (Norden)	15.2	13.0	2.58	17.2 %	3.7 %
Stockholm 30 Index	17.6	15.0	1.89	10.9 %	4.1 %
Copenhagen 20 Index	14.3	11.8	3.82	26.4 %	2.8 %
Helsinki 25 Index	18.7	13.4	1.85	9.9 %	4.7 %
MSCI Emerging Markets	9.8	10.6	1.31	13.2 %	3.6 %
MSCI Brazil	5.6	5.8	1.51	25.8 %	11.3 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	23.6	22.5	3.50	14.8 %	1.4 %
MSCI China	10.0	10.8	1.00	8.7 %	2.7 %

Avkastning for KLP-fondene pr. 30.09.2022

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND								
KLP AksjeNorge Indeks P	-11.69 %	-11.68	0.00 %	-8.14 %	-8.21 %	0.07 %	0.03 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
KLP AksjeNorge Indeks S	-11.70 %	-11.68	-0.02 %	-8.14 %	-8.21 %	0.07 %	0.03 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
KLP AksjeNorden Indeks P	-3.45 %	-3.00 %	-0.45 %	-20.49	-20.02 %	-0.46 %	0.73 %	VINXBNOKNI
KLP AksjeNorden Indeks S	-3.44 %	-3.00 %	-0.44 %	-20.42	-20.02 %	-0.39 %	0.73 %	VINXBNOKNI
KLP AksjeGlobal Indeks P	-0.41 %	-0.40 %	-0.01 %	-8.42 %	-7.84 %	-0.58 %	0.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Indeks S	-0.40 %	-0.40 %	0.00 %	-8.40 %	-7.84 %	-0.56 %	0.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	-9.26 %	-9.21 %	-0.05 %	-23.82	-23.39 %	-0.43 %	0.42 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S	-9.25 %	-9.21 %	-0.04 %	-23.76	-23.39 %	-0.37 %	0.42 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-1	-9.25 %	-9.21 %	-0.05 %	-23.81	-23.39 %	-0.42 %	0.42 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks P	-1.66 %	-1.46 %	-0.19 %	-9.79 %	-9.36 %	-0.44 %	0.35 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks S	-1.65 %	-1.46 %	-0.19 %	-9.78 %	-9.36 %	-0.43 %	0.35 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeVerden Indeks P	-0.73 %	-0.71 %	-0.02 %	-8.68 %	-8.09 %	-0.59 %	0.38 %	MSCI All Country World
KLP AksjeVerden Indeks S	-0.72 %	-0.71 %	-0.01 %	-8.64 %	-8.09 %	-0.55 %	0.38 %	MSCI All Country World
KLP AksjeFremv Markeder Indeks P	-3.17 %	-3.07 %	-0.10 %	-9.93 %	-9.99 %	0.06 %	0.97 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeFremv Markeder Indeks S	-3.16 %	-3.07 %	-0.09 %	-9.93 %	-9.99 %	0.05 %	0.97 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeEuropa Indeks P	0.00 %	0.26 %	-0.25 %	-13.24	-12.05 %	-1.19 %	0.74 %	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks S	0.01 %	0.26 %	-0.25 %	-13.26	-12.05 %	-1.21 %	0.74 %	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	-6.83 %	-6.48 %	-0.34 %	-18.42	-17.17 %	-1.24 %	0.66 %	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S	-6.82 %	-6.48 %	-0.33 %	-18.36	-17.17 %	-1.18 %	0.66 %	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks P	-0.38 %	-0.42 %	0.04 %	-7.73 %	-7.41 %	-0.32 %	0.42 %	MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks S								MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks S-USD	-9.27 %	-9.31 %	0.04 %	-25.28	-25.08 %	-0.21 %	0.42 %	MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret P	-10.44 %	-10.45	0.01 %	-27.58	-27.29 %	-0.29 %	0.42 %	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret S	-10.43 %	-10.45	0.02 %	-27.53	-27.29 %	-0.24 %	0.42 %	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks P	-2.02 %	-1.67 %	-0.35 %	-7.36 %	-5.84 %	-1.52 %	0.49 %	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks S	-2.02 %	-1.67 %	-0.34 %	-7.37 %	-5.84 %	-1.54 %	0.49 %	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret P	-7.06 %	-6.75 %	-0.32 %	-10.19	-8.89 %	-1.30 %	0.53 %	MSCI Pacific valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret S	-7.06 %	-6.75 %	-0.31 %	-10.12	-8.89 %	-1.23 %	0.53 %	MSCI Pacific valutasikret
SVANEMERKEDE FOND								
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar P	-0.65 %	-0.40 %	-0.25 %	-9.26 %	-7.84 %	-1.42 %	2.64 %	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar S	-0.63 %	-0.40 %	-0.23 %	-9.16 %	-7.84 %	-1.32 %	2.64 %	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik. P	-9.30 %	-9.21 %	-0.09 %	-23.93	-23.39 %	-0.55 %	2.37 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik. S	-9.29 %	-9.21 %	-0.08 %	-23.91	-23.39 %	-0.52 %	2.37 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar P	-3.55 %	-3.07 %	-0.48 %	-8.48 %	-9.99 %	1.51 %	4.15 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar S	-3.59 %	-3.07 %	-0.52 %	-8.39 %	-9.99 %	1.59 %	4.15 %	MSCI Emerging Market
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	-4.21 %	-3.29 %	-0.92 %	-23.01	-20.94 %	-2.06 %	3.31 %	VINXBCAPNOKNI
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar S	-4.20 %	-3.29 %	-0.91 %	-22.94	-20.94 %	-2.00 %	3.31 %	VINXBCAPNOKNI
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar P	-5.07 %	-5.01 %	-0.06 %	-17.98	-17.75 %	-0.24 %	0.36 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar S	-5.13 %	-5.01 %	-0.12 %	-18.05	-17.75 %	-0.31 %	0.36 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar P	0.30 %	0.35 %	-0.05 %	-0.42 %	-0.45 %	0.03 %	0.34 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 ldx
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar S	0.30 %	0.35 %	-0.05 %	-0.41 %	-0.45 %	0.04 %	0.34 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 ldx
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar P	-1.49 %	-1.44 %	-0.05 %	-6.55 %	-6.49 %	-0.06 %	0.25 %	Kombinasjonsindeks
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar S	-1.48 %	-1.44 %	-0.04 %	-6.53 %	-6.49 %	-0.04 %	0.25 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar P	-2.32 %	-2.27 %	-0.05 %	-8.94 %	-8.63 %	-0.31 %	0.49 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar S	-2.31 %	-2.27 %	-0.04 %	-8.91 %	-8.63 %	-0.28 %	0.49 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar P	-4.30 %	-4.19 %	-0.11 %	-14.33	-13.69 %	-0.65 %	1.43 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar S	-4.30 %	-4.19 %	-0.10 %	-14.33	-13.69 %	-0.64 %	1.43 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar P	-6.20 %	-6.02 %	-0.18 %	-19.49	-18.55 %	-0.95 %	2.40 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar S	-6.19 %	-6.02 %	-0.17 %	-19.47	-18.55 %	-0.93 %	2.40 %	Kombinasjonsindeks

Avkastning for KLP-fondene pr. 30.09.2022

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND								
KLP AksjeNorge P	-11.87 %	-12.60	0.73 %	-10.11	-15.06 %	4.95 %	2.10 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
KLP AksjeNorge S	-11.85 %	-12.60	0.75 %	-9.98 %	-15.06 %	5.08 %	2.10 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
FAKTORFOND								
KLP AksjeGlobal Flerfaktor P	0.83 %	-0.40 %	1.23 %	-2.08 %	-7.84 %	5.76 %	6.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Flerfaktor S	0.83 %	-0.40 %	1.23 %	-2.05 %	-7.84 %	5.79 %	6.38 %	MSCI World Developed Markets
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret P	-7.74 %	-9.21 %	1.47 %	-17.54	-23.39 %	5.84 %	6.30 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret S	-7.72 %	-9.21 %	1.48 %	-17.51	-23.39 %	5.88 %	6.30 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor P	-0.48 %	-1.46 %	0.99 %	-4.54 %	-9.36 %	4.82 %	5.69 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor S	-0.47 %	-1.46 %	1.00 %	-4.42 %	-9.36 %	4.93 %	5.69 %	MSCI World Small Cap
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor P	-1.27 %	-3.07 %	1.80 %	-5.07 %	-9.99 %	4.91 %	5.41 %	MSCI Emerging Markets
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor S	-1.27 %	-3.07 %	1.80 %	-5.46 %	-9.99 %	4.53 %	5.41 %	MSCI Emerging Markets
RENTEFOND								
KLP Pengemarked P	0.10 %	0.11 %	-0.01 %	0.68 %	0.66 %	0.02 %	0.19 %	NBP Liquidity Low Risk Index
KLP Pengemarked S	0.10 %	0.11 %	-0.01 %	0.69 %	0.66 %	0.04 %	0.19 %	NBP Liquidity Low Risk Index
KLP FRN P	-0.10 %	-0.09 %	-0.01 %	-0.10 %	0.18 %	-0.27 %	0.28 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
KLP FRN S	-0.10 %	-0.09 %	-0.01 %	-0.12 %	0.18 %	-0.29 %	0.28 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
KLP Kort Stat P	0.30 %	0.29 %	0.01 %	0.50 %	0.51 %	-0.02 %	0.03 %	NBP Norw. Gov. TB
KLP Kort Stat S	0.30 %	0.29 %	0.01 %	0.50 %	0.51 %	-0.01 %	0.03 %	NBP Norw. Gov. TB
KLP Obligasjon 1 år P	0.30 %	0.34 %	-0.04 %	-0.56 %	-0.44 %	-0.12 %	0.18 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
KLP Obligasjon 1 år S	0.30 %	0.34 %	-0.03 %	-0.55 %	-0.44 %	-0.10 %	0.18 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
KLP Obligasjon 3 år P	0.43 %	0.52 %	-0.09 %	-3.84 %	-4.16 %	0.32 %	0.58 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon 3 år S	0.43 %	0.52 %	-0.09 %	-3.81 %	-4.16 %	0.35 %	0.58 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon 5 år P	0.42 %	0.43 %	-0.01 %	-7.51 %	-7.71 %	0.20 %	0.52 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
KLP Obligasjon 5 år S	0.42 %	0.43 %	-0.01 %	-7.49 %	-7.71 %	0.23 %	0.52 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
KLP Statsobligasjon P	1.10 %	1.01 %	0.09 %	-4.59 %	-4.77 %	0.18 %	0.25 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
KLP Statsobligasjon S	1.10 %	1.01 %	0.09 %	-4.60 %	-4.77 %	0.17 %	0.25 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
KLP Kredittobligasjon P	0.42 %	0.52 %	-0.10 %	-4.16 %	-4.36 %	0.20 %	0.44 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
KLP Kredittobligasjon S	0.44 %	0.52 %	-0.08 %	-4.14 %	-4.36 %	0.22 %	0.44 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
KLP Obligasjon Global P	-5.11 %	-5.01 %	-0.10 %	-17.66	-17.75 %	0.09 %	0.22 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
KLP Obligasjon Global S	-5.10 %	-5.01 %	-0.09 %	-17.61	-17.75 %	0.14 %	0.22 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
FONDSPAKKER								
KLP Nåtid P	-1.14 %	-1.11 %	-0.03 %	-5.84 %	-5.82 %	-0.02 %	0.19 %	Kombinasjonsindeks
KLP Nåtid S	-1.13 %	-1.11 %	-0.03 %	-5.81 %	-5.82 %	0.01 %	0.19 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont P	-2.02 %	-2.03 %	0.01 %	-7.16 %	-7.17 %	0.01 %	0.65 %	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont S	-2.01 %	-2.03 %	0.02 %	-7.14 %	-7.17 %	0.04 %	0.65 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont P	-4.07 %	-4.18 %	0.10 %	-10.26	-10.41 %	0.15 %	1.68 %	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont S	-4.07 %	-4.18 %	0.11 %	-10.24	-10.41 %	0.17 %	1.68 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid P	-6.03 %	-6.19 %	0.16 %	-13.24	-13.59 %	0.35 %	2.29 %	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid S	-6.02 %	-6.19 %	0.17 %	-13.22	-13.59 %	0.37 %	2.29 %	Kombinasjonsindeks
SPESIALFOND								
KLP Alfa Global Energi S	1.07 %	0.34 %	0.73 %	6.51 %	-0.41 %	6.92 %	7.09 %	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx
KLP Alfa Global Rente S	1.26 %	0.34 %	0.92 %	2.67 %	-0.41 %	3.08 %	2.09 %	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx

	Effektiv rente ¹	Mod. durasjon	Mod. kred. durasjon	Løpetid
RENTEFOND				
KLP Pengemarked	3.54	0.19	0.57	0.61
KLP FRN	4.11	0.10	2.00	2.50
KLP Obligasjon 1 år	4.09	1.07	1.32	1.43
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4.12	0.93	1.47	1.82
KLP Obligasjon 3 år	4.37	3.08	2.83	3.52
KLP Obligasjon 5 år	4.35	5.07	4.53	5.79
KLP Kort Stat	2.61	0.45	0.00	0.46
KLP Statsobligasjon	3.12	4.31	0.00	4.81
KLP Kredittobligasjon	4.51	2.97	2.87	3.79
KLP Obligasjon Global	5.71	5.99	6.23	9.06
KLP Obligasjon Global Mer Samf.ansvar	5.48	6.04	6.07	8.78
KLP Nåtid	3.91	2.20	2.67	3.60
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	2.66	1.78	1.99	2.75

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige rente-regulering og ut papirets løpetid. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for

²Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Fra og med 22.04.2022 har KLP-fondene innført andelsklasser.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 30.09.22	Volum pr. 30.09.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks P	3199.19	4 616	0,18	100
KLP AksjeNorge Indeks S	3713.52	10 737	0,10	10 mill
KLP AksjeNorge Indeks N	946.51	14	0,10	100
KLP AksjeNorden Indeks P	7697.37	4 191	0,18	100
KLP AksjeNorden Indeks S	1126.98	1 111	0,10	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks N	1126.98	231	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks P	2263.97	9 548	0,18	100
KLP AksjeGlobal Indeks S	5545.88	35 975	0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks N	1081.22	1 016	0,10	100
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	3355.84	2 108	0,25	100
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S	3762.47	23 148	0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-1	3709.19	741	0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret N	1138.28	416	0,13	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks P	1607.69	5 598	0,33	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks S	1613.77	6 397	0,25	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks N	1083.16	0	0,25	100
KLP AksjeVerden Indeks P	4810.81	4 627	0,25	100
KLP AksjeVerden Indeks S	1079.36	287	0,13	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks N	1079.36	0	0,13	100
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks P	2452.67	2 045	0,28	100
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks S	2519.65	12 797	0,18	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks N	1058.34	98	0,18	100
KLP AksjeEuropa Indeks P	1612.56	869	0,20	100
KLP AksjeEuropa Indeks S	2510.31	2 254	0,10	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks N	1072.03	89	0,10	100
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	1617.31	246	0,23	100
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret S	2245.36	511	0,13	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret N	1070.23	51	0,13	100
KLP AksjeUSA Indeks P	2557.00	3 083	0,20	100
KLP AksjeUSA Indeks S		0	0,10	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks S-USD	5362.19	7 729	0,10	USD 3 mill
KLP AksjeUSA Indeks N		0	0,10	100
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret P	2175.60	525	0,23	100
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret S	3741.81	560	0,13	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret N	1184.10	8	0,13	100
KLP AksjeAsia Indeks P	1673.95	550	0,20	100
KLP AksjeAsia Indeks S	2281.03	689	0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks N	1055.69	18	0,10	100
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret P	1613.14	161	0,23	100
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret S	1544.31	255	0,13	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret N	1020.80	0	0,13	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar P	1884.06	6 448	0,18	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar S	1105.75	395	0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar N	1105.75	9	0,10	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret P	1515.84	1 633	0,23	100
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret S	1160.34	44	0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret N	1160.34	0	0,13	100
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar P	949.98	254	0,28	100
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar S	1050.44	475	0,18	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar N	1050.44	0	0,18	100
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	1669.38	2 664	0,18	100
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar S	1146.97	32	0,10	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar N	1146.97	0	0,10	100
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar P	974.85	2 372	0,20	100
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar S	1132.50	188	0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar N	1132.50	0	0,12	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 30.09.22	Volum pr. 30.09.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar P	1002.30	500	0,10	100
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar S	1002.32	258	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar N	1002.32	0	0,09	100
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar P	983.34	3	0,22	100
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar S	1043.50	-	0,12	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar N	1043.50	0	0,12	100
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar P	1042.42	13	0,22	100
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar S	1059.89	145	0,13	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar N	1059.89	0	0,13	100
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar P	1193.43	33	0,22	100
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar S	1099.42	153	0,15	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar N	1099.42	0	0,15	100
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar P	1339.71	78	0,22	100
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar S	1140.68	-	0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar N	1140.68	0	0,15	100
KLP AksjeNorge P	9649.12	236	0,75	100
KLP AksjeNorge S	952.02	6 332	0,50	10 mill
KLP AksjeNorge N	952.02	30	0,50	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor P	2725.28	1 572	0,27	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor S	1023.06	13 900	0,15	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor N	1023.06	10	0,15	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret P	1978.17	55	0,30	100
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret S	1073.52	-	0,17	10 mill
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret N	1073.52	11	0,17	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor P	1515.99	54	0,45	100
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor S	1023.86	1 881	0,30	10 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor N	1023.86	0	0,30	100
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor P	1285.06	32	0,40	100
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor S	1028.09	1 685	0,25	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor N	1028.09	0	0,25	100
KLP Pengemarked P	1000.42	1 543	0,10	100
KLP Pengemarked S	995.44	2 335	0,09	10 mill
KLP Pengemarked N	995.44	0	0,09	100
KLP FRN P	1050.93	802	0,10	100
KLP FRN S	999.91	748	0,09	10 mill
KLP FRN N	999.91	0	0,09	100
KLP Kort Stat P	1001.09	2 165	0,10	100
KLP Kort Stat S	997.73	1 214	0,09	10 mill
KLP Kort Stat N	997.73	0	0,09	100
KLP Obligasjon 1 år P	1013.35	734	0,10	100
KLP Obligasjon 1 år S	1003.16	439	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 1 år N	1003.16	4	0,09	100
KLP Obligasjon 3 år P	1026.55	220	0,10	100
KLP Obligasjon 3 år S	1026.96	922	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 3 år N	1026.96	101	0,09	100
KLP Obligasjon 5 år P	1282.26	1 101	0,10	100
KLP Obligasjon 5 år S	1057.95	75	0,09	10 mill
KLP Obligasjon 5 år N	1057.95	0	0,09	100
KLP Statsobligasjon P	974.85	499	0,10	100
KLP Statsobligasjon S	1045.17	984	0,09	10 mill
KLP Statsobligasjon N	1045.17	131	0,09	100
KLP Kredittobligasjon P	1058.44	4 018	0,10	100
KLP Kredittobligasjon S	1029.19	245	0,09	10 mill
KLP Kredittobligasjon N	1029.19	0	0,09	100
KLP Obligasjon Global P	1058.83	321	0,20	100
KLP Obligasjon Global S	1072.38	26 271	0,12	10 mill
KLP Obligasjon Global N	1131.95	0	0,12	100

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 30.09.22	Volum pr. 30.09.22	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd
		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP Nåtid P	950.88	662	0,22	100
KLP Nåtid S	1039.80	81	0,12	10 mill
KLP Nåtid N	1039.80	0	0,12	100
KLP Kort Horisont P	1065.65	174	0,22	100
KLP Kort Horisont S	1041.93	10	0,13	10 mill
KLP Kort Horisont N	1041.93	0	0,13	100
KLP Lang Horisont P	2141.77	848	0,22	100
KLP Lang Horisont S	1047.11	29	0,15	10 mill
KLP Lang Horisont N	1047.11	0	0,15	100
KLP Framtid P	1761.68	1 089	0,22	100
KLP Framtid S	1053.06	74	0,15	10 mill
KLP Framtid N	1053.06	28	0,15	100
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi S	1632.89	2 028	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente S	980.97	1 455	0,80*	1 mill
Totalvolum		236 150		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår kan det ta noen flere dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer ved brev forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.